

İRAN ÇALIŞMALARI DERGİSİ

The Journal of Iranian Studies

Cilt: 4, Sayı: 2, 2020
Vol: 4, No: 2, 2020

E-ISSN: 2651-4370

SAKARYA

İran Çalışmaları Dergisi uluslararası hakemli bir dergidir. Yılda iki sayı olarak yayımlanır. Yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

İran Çalışmaları Dergisi

The Journal of Iranian Studies

E-ISSN: 2651-4370

Yayın dili: Türkçe- İngilizce

İran Çalışmaları Dergisi yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Gönderilen yazılar yayın kurulunda incelendikten sonra, konunun uzmanı iki hakemin, gerekli görüldüğü takdirde üçüncü bir hakemin değerlendirmesi ve yayın kurulunun nihai onayıyla yayımlanır. Yayın kurulu, araştırma makaleleri dışındaki yazılan (sempozyum, kongre haberleri, kitap tanıtımları vb.) bizzat inceleyip hakeme göndermeden doğrudan kabul ve red kararı verebilir.

İran Çalışmaları Dergisi

Semerciler mah. Çark Cad. Pasaj 2000, Kitapçılar Çarşısı, No.2 Adapazarı/SAKARYA

Tel: (+90) (264) 2953673

Erişim: irancalisdergi@gmail.com

Dergide yayımlanan yazılarda fikirler yalnızca yazar(lar)ına aittir. Dergi sahibini, yayıncıyı ve editörleri bağlamaz.

Tasarım-Baskı Hazırlık: Karınca Ajans

Dr. Mediha Eldem Sok. 56/1 Kızılay-Ankara Tel: 0312 431 54 83

The Journal of Iranian Studies

İran Çalışmaları Dergisi

E-ISSN: 2651-4370

Publishing Languages: Turkish- English

The Journal of Iranian Studies is an international peer-reviewed journal, which is published twice a year. The papers sent to the journal are reviewed by at least two referees (if necessary a third referee will also review the articles) and after their approval, they will be sent to the editorial board before being published. The editorial board has right to accept or reject submissions that are papers of symposium, congress, news or book introductions etc. without the evaluation of an expert of the board.

The Journal of Iranian Studies

Semerciler mah. Çark Cad. Pasaj 2000, Kitapçılar Çarşısı, No.2 Adapazarı/SAKARYA

Phone: (+90) (264) 2953673

E-mail: irancalisdergi@gmail.com

The views expressed in The Journal of Iranian Studies bind exclusively their authors.

Graphic-Design: Karınca Ajans

Dr. Mediha Eldem Sok. 56/1 Kızılay-Ankara Tel: 0312 431 54 83

İran Çalışmaları Dergisi

The Journal of Iranian Studies

Derginin Sahibi Ahmet Yeşil
Owner of the Journal Ahmet Yeşil

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Managing Editor
Ahmet Yeşil

Editörler / Editors
Ahmet Yeşil, Mustafa Şeyhmus Küpeli

Yardımcı Editörler / Assistant Editors
Müberra Dinler, Zana Baykal

Kitap İnceleme Dil Editörü / Book Review Editor
İsmail Akdoğan

Dil Editörü/Language Editor
İbrahim Efe

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Ali Yaşar Sarıbay (Uludağ Üniversitesi), Prof. Dr. Süleyman Seyfi Öğün (Maltepe Üniversitesi), Prof. Dr. Derya Örs (T.C. Tahran Büyükelçisi), Prof. Dr. Ali Güzelyüz (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Bünyamin Bezci (Sakarya Üniversitesi), Prof. Dr. Namir Karahalilović (University of Sarajevo), Prof. Dr. Naser Nikubakht (Tarbiyat Modares University) Prof. Dr. Tuncay Kardeş (Sakarya Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Sedat Baran (Batman Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Rexhepi (Hasan Prishtina University, Kosova), Dr. Öğr. Üyesi Nezahat Başçı (Mardin Artuklu Üniversitesi), Dr. James D. Clark (University of Nebraska Omaha).

İran Çalışmaları Dergisi ProQuest Social Science Journals, International Bibliography of the Social Sciences (IBSS- ProQuest), Humanities Source Ultimate Database (EBSCO), Central Eastern European Source (CEEAS) Database (EBSCO), Indeks İslamicus, Index Copernicus, Eurasian Scientific Journal Index, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), OpenAIRE, CrossRef, WorldCat, Google Scholar, Journals Directory, Directory of Indexing and Impact Factor, International Institute of Organized Research (I2OR), International Scientific Indexing, Journal Factor, Scientific Indexing Services, idealonline, Arastirmax ve İSAM tarafından taranmaktadır.

Journal of Iranian Studies indexed by ProQuest Social Science Journals, International Bibliography of the Social Sciences (IBSS- ProQuest), Humanities Source Ultimate Database (EBSCO), Central Eastern European Source (CEEAS) Database (EBSCO), Index Islamicus, Index Copernicus, Eurasian Scientific Journal Index, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), OpenAIRE, CrossRef, WorldCat, Google Scholar, Journals Directory, Directory of Indexing and Impact Factor, International Institute of Organized Research (I2OR), International Scientific Indexing, Journal Factor, Scientific Indexing Services, idealonline, Arastirmax and ISAM.

Tüm hakları saklıdır. Önceden yazılı izin alınmaksızın hiçbir iletişim, kopyalama sistemi kullanılarak yeniden basılamaz. Akademik ve haber amaçlı kısa alıntılar bu kuralın dışındadır.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored or introduced into a retrieval system or transmitted in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior written consent of the editors.

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Arif Bilgin (Sakarya Üniversitesi), Prof. Dr. Abdolreza Seif (Tahran Üniversitesi), Prof. Dr. Timoor Malmir (Tahran Üniversitesi), Prof. Dr. HosseinAli Ghobadi (Tarbiyat Modares University), Prof. Dr. Naser Nikubakht (Tarbiyat Modares University), Prof. Dr. Adnan Karaismailoğlu (Kırıkkale Üniversitesi), Prof. Dr. Ali Güzelyüz (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Tuncay Kardeş (Sakarya Üniversitesi), Prof. Dr. Adem Çaylak (Kocaeli Üniversitesi), Prof. Dr. Bünyamin Bezci (Sakarya Üniversitesi), Prof. Dr. Haşim Şahin (Sakarya Üniversitesi), Prof. Dr. Namir Karahalilović (University of Sarajevo), Doç. Dr. Alireza Hajiyan Nezhad (Tahran Üniversitesi), Doç. Dr. Hasan Hazrati (Tahran Üniversitesi), Doç. Dr. Fatemeh JanAhmadi (Tarbiyat Modares University), Doç. Dr. Saeed Bozorg Bigdeli (Tarbiyat Modares University), Doç. Dr. GholamHossein Gholamhosseinzadeh (Tarbiyat Modares University), Doç. Dr. Üyesi Hasan Hüseyin Güneş (Bartın Üniversitesi), Doç. Dr. Şahin Ahmetoğlu (Kırıkkale Üniversitesi), Doç. Dr. Sedad Dizdarevic (University of Zenica), Dr. Öğr. Üyesi Masoud Mousavi Shafae (Tarbiyat Modares University), Dr. Öğr. Üyesi Hossein Moein Abadi Bid Goli (Shahid Bahonar University of Kerman), Dr. Öğr. Üyesi Mahdi Abbas Zadeh (Shahid Bahonar University of Kerman), Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Rexhepi (Hasan Prishtina University, Kosova), Dr. Öğr. Üyesi Ahmed Atef Abouelazm (Menoufia University, Egypt), Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Mücahit Dündar (Sakarya Üniversitesi), Dr. Öğr. Habib Kartaloğlu (Sakarya Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Sedat Baran (Batman Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Ali Vasfi Kurt (Sakarya Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Seyyed Abbas Hashemi (İran İmam Humeyni Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Kenan Mermer (Sakarya Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Mohmmad Afshin Vafaie (Tahran Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Hasan Zolfagari (Tarbiyat Modares University), Dr. Öğr. Üyesi Shakeel Aslam Baig (Government College Township, Lahore, Pakistan), Dr. Öğr. Üyesi Sylwia Surdykowska-Konieczny (University of Warsaw), Doç. Dr. Mihai Cernatescu (University of Pitesti), Dr. Öğr. Üyesi Firuz Akhtar Lubis (Universiti Kebangsaan Malaysia).

DERGİNİN HAKEMLERİ / REFEREE BOARD

Prof. Dr. Neşe Gurallar (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. Farhad Rezaei, (York University), Doç. Dr. Hasan Hüseyin Güneş (Bartın Üniversitesi), Doç. Dr. Asuman Gökhan (Atatürk Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Habib Kartaloğlu (Sakarya Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Orhan Kaplan (Sakarya Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Murat Jane (İstanbul Aydın Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Agah Hazır (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Ece Kumkale Açıkgöz (Ankara Bilim Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Masoumeh Khanzadeh (Sakarya Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Ceren Katipoğlu Özmen (Çankaya Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Çağla Caner Yüksel (Başkent Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Nezahat Başçı (Mardin Artuklu Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Tamer Kaşıkçı, (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi), Dr. Necmettin Acar (Mardin Artuklu Üniversitesi), Dr. Rıdvan Kalaycı (Sakarya Üniversitesi), Dr. Ceyhun Çiçekçi (Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi).

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	viii
20. Yüzyıl Eşiğindeki İran ve Türkiye'den İki Mimar Üzerine Bir İnceleme: Andre Godard ve Mimar Kemalettin <i>Farivash Ghanadi Maragheh & Hilal Tuğba Örmecioğlu</i>	255-281
Modernizm ve İran Konutlarının Dönüşümü (1870-1979) <i>Yousef Daneshvar Rouyandozagh</i>	283-314
İran Tarihinde Tartışmalı Bir Sayfa: İran Komünist Partisi (Bolşevik) ve Gilan Sovyeti <i>Ulaş Töre Sivrioğlu & Rahimullah Farzam</i>	315-350
İran'da Feminizmin Gelişimi <i>Pouneh Abdollahifard</i>	351-384
Savunmacı Neo-Realist Bir Yaklaşımla İran-Hamas İlişkilerini Anlamak <i>Ali Abo Rezeg</i>	385-409
Kitap İncelemesi Sâdi: Hayatın, Aşkın ve Tutkunun Şairi <i>Mehmet Akif Koç</i>	411-414
Şiiler <i>Kerem Türk</i>	415-420

CONTENTS

Introduction.....	ix
A Study on Two Architects of Iran and Turkey at the Threshold of the 20 th Century: Andre Godard and Mimar Kemalettin <i>Farivash Ghanadi Maragheh & Hilal Tuğba Örmecioğlu</i>	255-281
Modernism and Transformation of Iranian Houses (1870-1979) <i>Yousef Daneshvar Rouyandozagh</i>	283-314
A “Controversial” Page in Iran History: Iran Communist Party (Bolshevik) and Soviet Republic of Gilan <i>Ulaş Töre Sivrioğlu & Rahimullah Farzam</i>	315-350
The Development of Feminism in Iran <i>Pouneh Abdollahifard</i>	351-384
Understanding Iran-Hamas Relations from a Defensive Neo-Realist Approach <i>Ali Abo Rezeg</i>	385-409
Book Reviews Sadi: The Poet of Life, Love and Passion <i>Mehmet Akif Koç</i>	411-414
Shi’ism <i>Kerem Türk</i>	415-420

EDİTÖRDEN

İran, derin tarihi mirası ve köklü devlet geleneğinin yanı sıra, zengin kültürel dokusuyla Ortadoğu'nun merkezi ülkelerinden biridir. Sahip olduğu bu özellikler ve tarihi süreçte geniş bir coğrafyaya yayılmış olması sebebiyle İran, oldukça karmaşık bir sosyal ve siyasi yapı arz etmektedir. Özellikle 1979 yılında ülkede gerçekleşen "İslam Devrimi"yle birlikte ayrı bir kimlik kazanan İran, bu süreç sonrasında daha da karmaşık bir yapıya bürünmüştür. Siyaset biliminden edebiyata, farklı disiplinlerden akademik makaleler yayımlayan "İran Çalışmaları Dergisi", Türkiye'nin en önemli komşularından biri olan İran'ın, bilimsel ve akademik olarak daha yakından, tarafsız bir şekilde tanınması ve analiz edilmesi amacıyla katkıda bulunmak üzere faaliyetini sürdürmektedir.

Farivash Ghanadi Maragheh ve Hilal Tuğba Örmecioğlu'nun birlikte kaleme aldığı "20. Yüzyıl Eşiğindeki İran ve Türkiye'den İki Mimar Üzerine Bir İnceleme: Andre Godard ve Mimar Kemalettin" adlı çalışma, bu sayımızın ilk makalesini oluşturmaktadır. Yazarlar; Türkiye ve İran milli mimarlık tarihinde önemli isimlerden olan Andre Godard ve Mimar Kemalettin üzerinden, modern dönem İran ve Türkiye mimarisini incelemektedirler. Bu sayının ikinci makalesini oluşturan "Modernizm ve İran Konutlarının Dönüşümü (1870-1979)" adlı çalışma, Yousef Daneshvar Rouyandozagh tarafından kaleme alınmaktadır. Daneshvar Rouyandozagh, İran konutlarının Kaçar ve Pehlevi dönemlerinde geçirmiş olduğu süreci incelediği makalesinde, İran'da konutların oluşumunda hâkim ideolojilerin ve politikaların nasıl etkili olduğu üzerinde durmaktadır. Ulaş Töre Sivrioğlu ve Rahimullah Farzam'ın "İran Tarihinde Tartışmalı Bir Sayfa: İran Komünist Partisi (Bolşevik) ve Gilan Sovyeti" başlıklı çalışma, bu sayının üçüncü makalesidir. Bu makalede yazarlar, İran yakın tarihinde bir dönem olan erken 1920'ler boyunca İran komünistleri ve Cengelilerin politik mirasını incelemektedirler.

Pouneh Abdollahifard'ın "İran'da Feminizmin Gelişimi" adlı çalışması, bu sayının dördüncü makalesini oluşturmaktadır. Abdollahifard makalesinde, Kaçarlar döneminden 1979 devrimi sonrasına, İran'daki kadın algısının tarihsel sürecini ve bu süreçte meydana gelen gelişmelerin neler olduğunu ortaya koymaktadır. Derginin beşinci makalesi, Ali Abo Rezeg'in "Savunmacı Neo-Realist Bir Yaklaşımla İran-Hamas İlişkilerini Anlamak" isimli çalışmadır. Bu çalışma İran ile Filistinli Sünni grup Hamas arasındaki ilişkileri ve İran'ın gruba verdiği desteğin ardındaki dinamikleri, neorealist bir bakış açısıyla incelemektedir. Ayrıca bu sayıda Mehmet Akif Koç, Homa Katouzian'ın kaleme aldığı "Sâdi: Hayatın, Aşkın ve Tutkunun Şairi" adlı kitabı ve Kerem Türk, Heinz Halm'ın yazdığı "Şiîler" adlı kitabı değerlendirmektedirler.

EDITOR'S NOTE

Thanks to its rich cultural fabric and historical heritage as well as a state tradition with deep roots, Iran is one of the central countries of the Middle East. Iran has a complex socio-political structure as a result of its expansion over a wide geography throughout the course of history. The country became an even more complex puzzle, after its transformation into a distinct identity with the “Islamic Revolution” that took place in 1979. Covering a wide range of disciplines from political science to literature, “The Journal of Iranian Studies” is dedicated to publishing academic research on Iran, to contribute to the aim of reaching an objective understanding and analysis of the country as one of Turkey’s most important neighbors.

In the first article of the new issue, titled “A Study on Two Architects of Iran and Turkey at the Threshold of the 20th Century: Andre Godard and Mimar Kemalettin”, Farivash Ghanadi Maragheh and Hilal Tuğba Örmecioglu compare the modern Iranian and Turkish architectures through the works of two important names in the history of Turkish and Iranian national architectures: Andre Godard and Mimar Kemalettin. In the second article of this issue, titled “Modernism and Transformation of Iranian Houses (1870-1979)” Yousef Daneshvar Rouyandozagh analyses how dominant ideologies and policies affected the house-construction during the Kajar and Pahlavi periods in Iran. The third article by Ulaş Töre Sivrioğlu and Rahimullah Farzam, titled “A ‘Controversial’ Page in Iran History: Iran Communist Party (Bolshevik) and Soviet Republic of Gilan” examines the political legacy of Iranian communists and Jangalis throughout the 1920s in Iran.

In the fourth article of the issue, titled “The Development of Feminism in Iran”, Pouneh Abdollahifard tracks the women’s struggle for rights as well as their place in Iran’s political, social and cultural life in different periods starting from the Qajars, and covering the post-revolutionary Iran. The last article “Understanding Iran-Hamas Relations from a Defensive Neo-Realist Approach”, by Ali Abo Rezeg, tackles the relations between Iran and Sunni group Hamas, focusing on the dynamics behind Iran’s support to the group within a neo-realist perspective. This issue contains two book reviews: Mehmet Akif Koç reviews *Sadi: The Poet of Life, Love and Passion* by Homa Katouzian, while Kerem Türk reviews *Shi'ism* by Heinz Halm.

